

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยมีสาระสำคัญซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผลการวิจัย
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สมมุติฐานการวิจัย

กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 149 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 105 คน จำนวนหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็ชชีและเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) การแบ่งประชากรจำแนกตามพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา อำเภอ และสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากตาม สัดส่วนของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ 16 อำเภอ เพื่อให้ได้รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) และแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน พัฒนามาจากแนวคิดของ สัจจ อูทรานันท์ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามให้เหมาะสม ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ตามผลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 7 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 , 4 , 5 , 6 , 9, 10 และ 12

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.933

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อติดต่อประสานงานขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 ฉบับ รับแบบสอบถามคืนหลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 6 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.23 จากนั้นได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.28 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS 11.0 for Windows และนำเสนอค่าสถิติเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้ระดับผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านผู้เรียนรอบแรก ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{xy} ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมามีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ระดับการศึกษาส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานส่วนมาก 25 ปีขึ้นไป รองลงมาอยู่ระหว่าง 21 – 25 ปี และผู้บริหารศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน) รองลงมาสถานศึกษาเป็นขนาดกลาง (นักเรียน 301 – 1,000 คน)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การปฏิบัติตาม

กระบวนการนิเทศในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับ ได้ดังนี้ การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การวางแผน การนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านผู้เรียนรอบแรก ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา มาตรฐานที่ได้ ระดับดี ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และ มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา และมาตรฐานที่ได้ระดับพอใช้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจักษณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดใคร่ครอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โดยกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณากระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบได้สาระสำคัญ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาโท ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารสถานศึกษามาจากการสอบคัดเลือก ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์ให้แก่ครูและผู้ร่วมงาน ทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้ความสามารถในการบริหาร กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ ชื่อสัตย์โปร่งใส เป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นนักประชาธิปไตย เป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุน และเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี เพื่อจะได้พัฒนาตนเองเป็นผู้บริหารมืออาชีพในอนาคต ผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการบริหารงานระหว่าง 25 ปีขึ้นไป ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูง แสดงว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์และทักษะในการบริหารงานมากจึงมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร อนันตศรีชัย อ่างถึงใน ปัญญา ประเสริฐศรี. (2544 : 75) ที่กล่าวว่า ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 11 ปีขึ้นไปถือว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่สั่งสมประสบการณ์ของการทำงานสูง จึงทำให้มองเห็นภาพรวมของการบริหารงานและมีความรู้ ความเข้าใจในปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดี โดยการศึกษาจากเอกสารเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสนใจ มีความฝักใฝ่ในการศึกษาและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นผู้นำที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรันดร์ วัชรินทร์รัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามักพัฒนาตนเองโดยการศึกษาจากเอกสารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัว มีการเตรียมความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นอย่างดี

2. กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทุกระดับ ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้กระบวนการบริหารจะมีความชัดเจนอยู่ในระบบของการบริหารราชการ ส่วนกระบวนการเรียนการสอนนั้นเป็นกระบวนการหลักในการจัดการเรียนรู้ให้กับเยาวชนซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่เสริมคุณภาพของการจัด

การเรียนการสอน การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจึงเป็นการปฏิบัติงานสนับสนุนความสามารถของครูให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541ข : 9) ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บูรณาการการนิเทศทางตรง นิเทศ 100% นิเทศทางไกล และนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542ข : 3) และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การนิเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญจะทำให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการนิเทศศึกษามีเป้าหมายหลักที่การพัฒนาครูให้มีความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยคาดหวังว่าเมื่อครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาชีพแล้วจะสามารถพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม มีพัฒนาการเต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ มีคุณสมบัติตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของประเทศในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานนิเทศในสถานศึกษา จึงทำให้การจัดกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาดำเนินไปตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติกรนิเทศ จึงทำให้การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สวัสดิ์ หงส์พิพัฒน์สกุล. (2543 : 100) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศในโรงเรียนกับสภาพความสำเร็จของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ ชามะสนธิ์ (2542 : ๗) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศกับผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน ประถมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า กระบวนการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณากระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา แต่ละชั้นตอนพบว่า การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ สัจด์ อุทรานันท์ ที่ได้วางระบบและขั้นตอนของกระบวนการนิเทศไว้ คือ ความสำคัญอันดับแรกของกระบวนการนิเทศ คือ การวางแผนการนิเทศ เนื่องจากการวางแผนการนิเทศเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการนิเทศ เป็นกระบวนการคิดก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้งานสำเร็จเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่า การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศเป็นกระบวนการที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ ให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศจะมีความคงทนถาวรเพียงใดจะขึ้นอยู่กับขวัญ

ของผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้นิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการถาวร อันเป็นเป้าหมายหลักของการนิเทศ ซึ่ง ชารี นณิสรี (2523 : 143-144) ให้ความเห็นว่า การสร้างขวัญกำลังใจเป็นสิ่งที่มีผู้นำทุกระดับควรตระหนัก เพราะขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นหัวใจของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสร้างเสริมกำลังใจของผู้ให้การนิเทศจึงเป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งถ้าสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีแล้วย่อมจะนำไปสู่ความสำเร็จในการนิเทศการศึกษาในที่สุด และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศนั้น คณะครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ยกย่องชมเชยให้เกียรติ และยอมรับฟังความคิดเห็นของครูทำให้ครูเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ ชูติมา รักอาษา (สังวัณณ์ หงส์หิพัฒน์สกุล 2543 : 96) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไปอย่างไรมัน ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจของบุคคลนั้นด้วย ได้แก่ การยอมรับนับถือและรางวัล จะทำให้บุคลากรและครูในสถานศึกษามีความมั่นใจและอุทิศตนเพื่องานและมีความภาคภูมิใจในงานสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ขั้นตอนการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกระบวนการนิเทศขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ การสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจะอยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาในภาพรวมกระบวนการนิเทศภายในก็แทบไม่มีความแตกต่างกันในเชิงปริมาณของลำดับค่าเฉลี่ยที่ได้จากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญทุก ขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุง การดำเนินงานโดยสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนูญ

สถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอนเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนและเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในก่อนเริ่มปี การศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป และผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการประเมินคุณภาพรอบแรก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัญญา ประเสริฐศรี (2544 : บทคัดย่อ) การศึกษาความพร้อมในการประเมินภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ โลกเปื้อย (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในเพื่อการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เลข ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกใน โรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา รายงานมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียน มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อยู่ในระดับดีสูงสุด รองลงมาได้แก่ มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนผล การประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่อยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 49) โดยมีการกำหนดสัดส่วนสาระ การเรียนรู้กลุ่มวิชา และพัฒนาหลักสูตรรายวิชาของกลุ่มวิชาในสาระการเรียนรู้แกนร่วมแกนเลือก และเลือกเสรีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนสำคัญที่สุด และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดง ความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน พัฒนาแผนการสอนรายวิชาที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้ ผู้สอนสามารถปรับใช้ตามความเหมาะสมและให้การสอนนำไปสู่การเรียนรู้มากที่สุด พัฒนาสื่อ การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด กำหนด แนวทางพัฒนาเครื่องมือ และกำกับติดตาม การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาที่กำหนด วิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียนเป็น รายบุคคลและรายกลุ่ม ดำเนินการวิจัยการศึกษาในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลนิเทศภายใน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานเพื่อ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวบรวมข้อมูลเพื่อการ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรรายวิชาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนตรวจสอบและ ประเมินการบริหารหลักสูตรรายวิชาและกลุ่มวิชาในภาคเรียนที่ผ่านมา และวางแผนพัฒนา การบริหาร หลักสูตรในภาคเรียนต่อไป รายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูอาจารย์และผล การบริหารหลักสูตรของกลุ่มวิชาโดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนต่อคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้อง และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ

ประกอบกับมาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สถานศึกษา ส่งเสริมสุขภาพนักเรียนโดยมีการจัดบริการให้นักเรียนดื่มนมตามโครงการทุกวัน สถานศึกษามี การจัดโครงการอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานครบ 100 % ทุกสถานศึกษา มีการตรวจ สุขภาพนักเรียนภาคเรียนละครั้งโดยความร่วมมือกับสถานอนามัยในท้องถิ่น มีการให้คำปรึกษา โดยครูผู้รับผิดชอบงานด้านอนามัยนักเรียน สถานศึกษามีการจัดทำบัตรสุขภาพเพื่อบันทึก การตรวจสุขภาพของนักเรียนและจัดเก็บไว้ที่ครูประจำชั้น มีการจัดทำสถิติการรายงานน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียน บันทึกสถิติการเจ็บป่วยของนักเรียนในแต่ละเดือน และทำรายงานสรุปล ภาคเรียนละครั้ง มีระบบส่งต่อผู้ป่วยในกรณีนักเรียนได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการรุนแรงจะนำ ส่งสถานอนามัยใกล้สถานศึกษา สถานศึกษามีระบบดูแลป้องกันยาเสพติดในกรณีที่มีปัญหา การติดยาจะมีการบำบัดรักษา จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และสถานศึกษาเข้าร่วม โครงการ TO BE NUMBER ONE โดยเฉพาะสถานศึกษามีการดำเนินการด้านโรงเรียนส่งเสริม

ของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิด ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ เป็นสิ่งที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นสาเหตุ ประการแรก การจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่เอื้อต่อการเรียนของนักเรียนให้นักเรียนเริ่มรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ประการต่อมาเรื่องของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างกันเรื่องของความพร้อม สถานศึกษาที่มีงบประมาณมากก็สามารถมีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ดีกว่า ซึ่งส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ให้ดีขึ้นด้วย ประการต่อมาเรื่องฐานะของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีฐานะดีก็หมายถึงมีความพร้อมและโอกาสต่อการศึกษาของบุตรในการส่งเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงหรือเป็นสถานศึกษาของเอกชน และปัจจัยอื่น ๆ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ก็เป็นอีกมาตรฐานหนึ่งที่สถานศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ และมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารไม่คอยดี โดยสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน และมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียน การจัดทำสื่อ การประเมินผลการเรียนการสอน การซ่อมเสริม และการพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในหลักการดูแล้วเป็นรูปธรรมที่เกิดผลดีกับนักเรียนอย่างชัดเจน แต่การปฏิบัติกับตรงกันข้าม ครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ครูยังใช้สื่อการสอนน้อย และไม่สามารถจัดกิจกรรมที่สนองความสนใจของนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร การสอนยังไม่เป็นแบบบูรณาการ และไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มว่าสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จที่สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดี เนื่องจากพฤติกรรมการสอนของครูมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษามากขึ้น

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และพอใช้ ตามลำดับ

4. ผลจากการวิจัยที่พบว่า กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้

เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นกระบวนการดำเนินงาน ที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาในการที่จะวางแผน สร้างความเข้าใจ ปฏิบัติงาน สร้างเสริมกำลังใจ และประเมินผล ให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษา ซึ่งหมายความว่า ถ้าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาในภาพรวมดี ย่อมทำให้ผลของความสำเร็จของสถานศึกษาในภาพรวมดีด้วย ประกอบกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) มีการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการดำเนินงานส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา โดยการปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กำหนดให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในอย่างมีระบบ และสามารถจัดดำเนินการนิเทศภายในได้ทุกระดับ ซึ่งจัดให้มีการอบรมผู้บริหารให้ทราบถึงแนววิธีดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนางานได้ดีขึ้น อีกทั้งนำความรู้มาถ่ายทอดให้แก่คณะครูในสถานศึกษาทราบ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ ชามะสนธิ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศกับผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า กระบวนการนิเทศมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกพิจารณาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ มีความสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ มีความสำคัญต่อการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชารี มณีศรี (2523 : 143-144) ได้กล่าวว่า “การสร้างขวัญกำลังใจเป็นสิ่งที่ผู้นำทุกระดับควรตระหนัก เพราะขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นหัวใจของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ”

การปฏิบัติงานนิเทศ มีความสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนอยู่ในระดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิบัติงานนิเทศเป็นขั้นตอนที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าขั้นตอนอื่น ๆ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายที่จะปฏิบัติกิจกรรมที่จำเป็นหลายชนิด และจะต้องใช้เวลายาวนานจนกว่าจะบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน

การวางแผนการนิเทศ มีความสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนอยู่ในระดับรองลงมา เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับ

กลุ่มคนหลายประเภท เป็นกิจกรรมที่อาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน สถานศึกษาและผู้รับการนิเทศ ดังนั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จตาม จุดหมายได้นั้นจะต้องมีการวางแผนที่ดี เพราะการวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้งานสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็มีความสัมพันธ์ผลการประเมิน คุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน

การประเมินผลการนิเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้าน ผู้เรียน แต่พิจารณาในภาพรวมการประเมินผลการนิเทศ จะมีความสัมพันธ์กับผลการประเมิน คุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน เพราะการประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนิเทศ ภายในสถานศึกษา เป็นขั้นตอนตรวจสอบว่างานที่สำเร็จออกมานั้น มีคุณค่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่ กำหนดไว้เพียงใดหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในโอกาส ต่อไป

การสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านผู้เรียน แต่พิจารณาในภาพรวมการสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศ จะมีความสัมพันธ์ กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความเข้าใจก่อน การนิเทศ เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน การให้ความรู้และการสร้าง กฎเกณฑ์ในการทำงานร่วมกันโดยเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียน หากบุคลากรเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น งานที่ปฏิบัติก็ย่อมจะมีคุณภาพสูงขึ้นไปด้วย

ทั้งนี้กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ และการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมิน คุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผล การประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อนำไป สู่สภาพความสำเร็จของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูง ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้การนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ทุกชั้นตอน คือ การวางแผนการนิเทศ การสร้างความเข้าใจก่อนการนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่เสริมคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการศึกษาจึงเป็นการปฏิบัติงานสนับสนุนความสามารถของครู ให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่ากระบวนการนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษามีเป้าหมายหลักที่พัฒนาครูให้มีความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยคาดหวังว่าเมื่อครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาชีพแล้วจะสามารถพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคม มีพัฒนาการเต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ มีคุณสมบัติตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของประเทศในอนาคต และการวิจัยพบว่า การประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลให้มากขึ้น เพราะการประเมินผลเป็นการได้ข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศแต่ละชั้นตอน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับของกระบวนการนิเทศทั้งหมดเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด

สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ความหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจใส่ใจเป็นพิเศษ โดยการวางแผนในการพัฒนา มาตรฐานส่วนนี้ โดยการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ความสามารถที่มีอยู่เต็มศักยภาพ มุ่งเน้นให้สถานศึกษาพัฒนาตนเองและให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพของสถานศึกษาที่จัดระบบการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี จะส่งผลกระทบต่อประเมินคุณภาพอย่างไร
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสภาพการดำเนินการประเมิน คุณภาพภายนอก เพื่อนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนในรอบสอง เพื่อนำผลการวิจัยมา เปรียบเทียบกับงานวิจัยครั้งนี้